

Beteckning: ATM

Akademien för teknik och miljö

Förskolebarns rörelsebehov
och
deras kognitiva förmågor

Tina Lindberg
Vt-2012

Grundläggande nivå
15hp

Lärarprogrammet 210 hp
Examinator: Christina Hultgren Handledare: Nils Ryrholm

Sammanfattning:

Syftet med arbetet har varit att få en uppfattning om hur olika förskolor arbetar med ämnet rörelse samt rörelsens betydelse för den kognitiva utvecklingen.

Metodvalet för undersökningen har varit enkäter där 16 pedagoger på fyra förskolor har deltagit. Jag har sedan samlat in dessa genom fysiska träffar för att samtidigt kunna tacka för medverkan.

Huvudresultatet; Resultatet visar att pedagoger idag är medvetna om rörelsens betydelse men har ofta för lite tid att utföra en daglig organiserad rörelseaktivitet. Ett flertal pedagoger tror mer på att ta vara på barnens spontana infall med rörelse än att ha en bestämd dag och aktivitet.

Viktiga slutsatser; Arbetet har främst fokus på ämnet kring barn med koncentrationssvårigheter där slutsatsen visar att det är viktigt som pedagog att ha kunskap kring barns utveckling. Detta för att kunna ge trygghet och stöd till de barn som är motoriskt osäkra samt att tro på sig själv och sin kunskap.

Nyckelord:

Barn, Förskola, Kognitiv, Pedagoger, Rörelse, Utveckling

Innehållsförteckning

1	INLEDNING.....	1
1.1	Bakgrund.....	1
1.2	Litteraturgenomgång	1
1.2.1	Rörelse genom historien	2
1.2.2	Läroplanen för förskolan	2
1.2.3	Varför är rörelse bra för kroppens utveckling?.....	3
1.2.4	Rörelsens betydelse för barns utveckling och lärande	3
1.3	Frågeställningar	5
2	METOD	5
2.1	Urval	5
2.2	Datainsamlingsmetoder.....	5
2.3	Procedur	6
2.4	Analysmetoder.....	7
3	RESULTAT	7
3.1	Hur arbetar pedagogerna med rörelse i förskolan?.....	7
3.1.1	Pedagogernas inställning till rörelse	8
3.2	Hur påverkas barnens kognitiva utveckling av rörelse i förskolan?.....	11
4	DISKUSSION	13
4.1	Sammanfattning	13
4.2	Tillförlitlighet	13
4.3	Litteratordiskussion kring resultat	14
4.4	Förslag till fortsatt forskning/praktisk tillämpning.....	16
	REFERENSER.....	17
	BILAGOR.....	18
	Bilaga 1. Missivbrev	18
	Bilaga 2. Enkät	19

1 INLEDNING

Redan som liten har jag alltid haft ett intresse för natur och rörelse. Jag har själv haft en bakgrund inom idrottens värld och vet hur mycket rörelse betyder för både kropp och själ. Under utbildningens gång har vi haft verksamhetsförlagd utbildning där jag genomfört rörelseaktiviteter med barn och det är tydligt att rörelse stimulerar utveckling och ger glädje. Att se glädjen hos barnen motiverar mig till att arbeta mer medvetet med rörelse eftersom ämnet dessutom ligger mig varmt om hjärtat.

Intresset för rörelse stärktes under min utbildning då samtalsämnet ofta har varit kring hur rörelse kan leda till bättre inläring och utveckling. Då intresset är starkt så valde jag att göra denna undersökning för att se hur medvetna pedagogerna är på de olika förskolorna samt hur man arbetar med rörelse i verksamheten. Personligen har jag alltid tyckt att ämnet har varit roligt och med hjälp av litteratur inom utbildningen har jag också blivit mer medveten ur en teoretisk synvinkel. Dagens stressiga samhälle har utvecklat en mer stillasittande vardag vilket gör det ännu viktigare att ge barnen rörelse och fysisk aktivitet varje dag. Pedagoger idag är medvetna om rörelsens betydelse men har ofta inte tillräckligt med förkunskap eller tid för att utföra en daglig organiserad rörelseaktivitet. Utifrån undersökningar är det bekräftat att även koncentrationsförmågan förbättras genom rörelse och fysisk aktivitet.

1.1 Bakgrund

Syftet med denna undersökning är att få en bild av hur pedagoger arbetar med ämnet rörelse samt hur de tänker kring ämnet. Läroplanen talar om att förskolan ska skapa en miljö som lockar till rörelse och utveckling. Det ingår i vårt uppdrag att kombinera rörelse med utveckling vilket gör att lärandet blir mer intressant för barnen. Rörelse och fysisk aktivitet är idag ett aktuellt ämne som ofta tas upp i media. Förskolan står för en stor del av barnens vardagliga liv och rörelse är en viktig del som bidrar till utveckling, både fysiskt och för den kognitiva förmågan. Ingegerd Ericsson (2003) har forskat kring detta och det visar att rörelse och ökad fysisk aktivitet kan leda till förbättrad koncentrations- och inlärningsförmåga.

Jag har också tittat på hur pedagogerna tänker kring förkunskap i arbetet med rörelse. För att kunna erbjuda en positiv och inbjudande miljö måste pedagogerna ha kunskap kring barnets utveckling för att förstå barnens egen lek (Mellberg, 1993. s.5). Både föregående författare och läroplanen talar om att vi pedagoger ska tillsammans med barnen skapa en atmosfär där vi är nyfikna och ger oss hän i barnens lek. Genom denna stöttning så växer barnets självtillit och bidrar till utveckling. Med förkunskap menar Grindberg & Jagtöien (2000) att du lättare kan förmedla trygghet samt ge stöd till de barn som behöver det. Du kan också hjälpa barn med motoriska brister på ett effektivare sätt om du vet vad du gör.

1.2 Litteraturgenomgång

Detta avsnitt kommer att behandla den teori som redan finns inom ämnet. Jag inleder med att beskriva hur rörelseaspekten har sett ut genom historien i Sverige. Det är endast svensk historik då det är den litteratur som jag har valt samt att den är mest känd inom förskolan idag. Avsnittet kan då verka som en introduktion till teorin kring rörelse i förskolan samt att visa på vilken betydelse det har. Sedan tar jag upp vad läroplanen anser om rörelse eftersom det är detta vi ska arbeta utifrån i förskoleverksamheten. Vidare följer avsnitt om varför rörelse i förskolan är en viktig del samt hur det kan påverka den kognitiva utvecklingen hos barn.

1.2.1 Rörelse genom historien

Huitfeldt et al (2007) beskriver att begreppet idrott innefattar många olika delar, den kan vara spontan eller organiserad. De menar att den organiserade rörelsen påverkar även den spontana. Redan i förskolan ska vi stödja de barn som har problem med sin rörelseutveckling. Vi ska hjälpa dem att klara vardagens utmaningar på ett enklare sätt. Författarna anser att barn i förskolan utför rörelse medan idrott mer ses som ett skolämne. Rörelse skiljer sig från idrott då rörelse är något som ständigt pågår i barnens vardag genom rörelselekar samt olika ramsor. Barnet har en naturligt inbyggd utvecklingsmotor och har sedan möjlighet att vidare söka efter rörelsetillfällen men författarna anser att varför har vi då en läroplan som säger att vi ska utöva rörelse i förskolan?

”När man frågar barnen varför man har gympa, får man ofta svaret: - Det är roligt!” s.17

Grindberg & Jagtöien (2000) beskriver att utvecklingen av organiserad idrott uppkom under en period där det ibland förekom motsättningar och konflikter mellan Norge och Sverige. Den organiserade idrotten la en god grund för de fysiska förutsättningarna hos befolkningen. Detta möjliggjorde ett bättre rustat försvar för landet. Den första centrala idrottsorganisationen fick år 1861 namnet ”Centralföreningen för kroppsövningar och vapenbruk”. Inom denna organisation skapades klubbar och olika lag där syftet var att träna för att så småningom kunna bidra till att försvara sitt land om det blev nödvändigt. Idrotten blev med åren organiserad även på andra sätt där människans behov av rörelse nu prioriterades, inte längre för landets behov av försvar. Annerstedt et al (2002) beskriver hur filantroperna i Tyskland på 1800-talet förlängde användandet av idrott och rörelse som ett pedagogiskt medel där barn genom fysiska lekar fostrar sig själva. Författarna framhåller att idrott har främst en roll där själva välmåendet är viktigt, samt att kroppen behöver anpassas för att kunna passa in i en speciell kulturell kontext.

Enligt Grindberg & Jagtöien (2000) skapade Jean-Jacques Rousseau (1712-1778) genom sitt tänkande en ny grogrund för fantasi och känslor samt poesi. Han blev också en slags talesman för kroppens frigörelse. Han hävdade att barnet inte enbart kan lära sig genom teoretiska erfarenheter utan måste införskaffa kunskaper genom egna erfarenheter. Rousseau stod för barnets sätt att vara, att barnet har ett eget värde i sig samt att genom lek och fysiska aktiviteter skapas erfarenheter. Även Maurice Merleau-Ponty (1908-1961) hävdade att kroppen ska stå i centrum och genom den lär vi känna vår omvärld. Det är genom vår kropp vi lär känna vår egen kropp och skapar nya erfarenheter.

Annerstedt et al (2002) benämner Maurice Merleau-Ponty som en egenkroppens filosof där kroppen agerar som en budbärare för att signalera budskap genom mimik, rörelser samt gester. Läroplanen för förskolan (1998, rev.2010) har idag fortfarande influenser av denna filosofi där rörelse är en central del i verksamheten.

1.2.2 Läroplanen för förskolan

Förskolan fick sin första läroplan år 1998 och från första början har rörelse haft en given plats i förskoleverksamheten. Den beskriver hur förskolan ska ge barnen möjligheter som skapar utmaningar samt inspirerar till lek och rörelse. Läroplanen beskriver lekens betydelse för barns utveckling samt hur leken bidrar till ökad inläring. I förskolans uppdrag ingår att uppmuntra samt att ge barnen chansen att uppleva den tillfredsställelse som uppstår vid framsteg, övervinning av svårigheter och att få känna sig som en tillgång till gruppen.

”Verksamheten ska ge utrymme för barnens egna planer, fantasi och kreativitet i lek och lärande såväl inomhus som utomhus”(s.7)

Förskolan ska sträva efter att varje barn

- utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande. (s.10)

- utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama. (s.10)

1.2.3 Varför är rörelse bra för kroppens utveckling?

Huitfeldt et al (2007) beskriver rörelse som ett naturligt sätt att utvecklas fysiskt, psykiskt och socialt. En viktig bas för en god livskunskap är hälsa och rörelseberedskap, med det menar författarna att möjligheten till utveckling samt inläring måste påbörjas så tidigt i livet som möjligt, speciellt i dagens stillasittande samhälle. ”Kroppen bär man alltid med sig, oavsett var i livet man hamnar” s.21.

Ellneby (2007) beskriver att ett barn som inte får röra sig klarar inte heller av att sitta stilla. Hon menar att den bästa träningen vi vuxna kan ge barnen är att låta dem röra sig dagligen, helst utomhus. Vidare beskriver hon hur enkelt det är att röra sig utomhus, det behövs inte speciella redskap för att fantasin ska flöda. Ellneby (2007) anser att vi många gånger även hindrar oss själva i vårt arbete med barnen av rädsla för att bli nekad av kollegerna. Pedagoger har en viktig roll som ska förse barnen med möjligheter för rörelse samt att de inser rörelsens betydelse för inläringen.

Mellberg (1993) menar att genom lek och rörelse utforskar och utvecklar barnet med hjälp av sin kropp, en uppfattning om sin omgivning. Hon menar vidare att barn har ett stort behov av att röra på sig samt att de har en stor glädje i att röra sig och upptäcka sin omgivning. Något som Mellberg (1993) vill påpeka är att vi som pedagoger ibland kan hålla tillbaka barnen genom uppmaningar som t.ex. ”sitt still – akta så du inte ramlar, jag blir så orolig att du gör dig illa osv.” Driften till att röra sig är stark men vi kan med dessa uppmaningar hindra barnen från att utveckla sin motorik vilket även kan göra övrig utveckling lidande. Dessen (1990) menar att barnet utvecklar sin kognitiva förmåga genom att utforska sin miljö med hjälp av rörelse. Då barnet ställs inför olika problemsituationer vidgas dess erfarenheter samt förmågan att erövra och använda ny kunskap. Även Grindberg & Jagtöien (2000) talar om hur barnets jagutveckling delvis bygger på rörelseförmågan. De menar att utforska omgivningen samt att vara aktiv hjälper barnet att lättare hitta sig själv i sin roll till omgivningen och barnet får också en klarare förståelse av sig själv.

1.2.4 Rörelsens betydelse för barns utveckling och lärande

Ericsson (2005) beskriver att ett barns förmåga att koncentrera sig kan påverkas om det har motoriska svårigheter. När ett barn har svårigheter med motoriken påverkas koncentrationsförmågan negativt i de situationer där barnet är beroende av en väl utvecklad motorik. Vidare menar Ericsson (2005) att om vi pedagoger ska hjälpa barnen måste vi hänsyn till hur barnet fungerar; vilken tid på dagen, ge direkt feedback, motivation osv. Om barnet har en försämrad motorik anser hon att det blir svårare för barnet att koncentrera sig på rörelsen eller aktiviteten. Det är vårt uppdrag som pedagoger att ge barnet en god självkänsla för enligt Ericsson (2005) kan den ha en positiv påverkan på barnets känslomässiga stabilitet samt koncentrationsförmåga. Dessen (1990) nämner hur erfarna lågstadielärare menar, under en tioårsperiod, att koncentrationssvårigheter hos barn har ökat. De menar att barn som växer

upp i en miljö där läggning och intresse för rörelse inte finns, kan ligga i farozonen. Med bristande rörelseaktiviteter i hemmet riskerar barnet att få icke önskvärda konsekvenser för den totala utvecklingen. Problemet uppmärksammas sällan förrän barnet börjar i skolan och kan då ha koncentrationssvårigheter. Detta anser Dessen (1990) vara oroväckande samt att det visar på hur stor betydelse rörelse har för det enskilda barnets utveckling.

Kadesjö (1992) bekräftar föregående författare genom att beskriva barn med primära koncentrationssvårigheter och att det inte sällan har problem med avvikande motorik, perceptionsvårigheter och brister i sina intellektuella funktioner. Dessa bekymmer har ett samband med varandra och har liksom koncentrationssvårigheter att göra med hjärnans utveckling samt funktion. Vidare menar han att barn med motoriska brister kan få svårigheter att fokusera då barnet hamnar i situationer där det ställs krav på en väl fungerande motorik. Att barn ibland har svårt att sitta stilla kan enligt Kadesjö (1992) förklaras genom att när barnet sitter på en stol måste musklerna orka hålla upp kroppen med en viss muskelspänning. När man har suttit stilla för länge tröttnas dessa muskler ut och barnet får det svårt att sitta upprätt och stilla. Detta medför att barnet ofta lätt glider av stolen och behöver aktivera musklerna igen för att kunna orka sitta still. Denna händelse yttrar sig i situationer där barnet ska fokusera under en längre tid och kan uppfattas som att barnet har svårt att koncentrera sig fast det egentligen behövs en reaktivering av musklerna. Författaren menar då att genom rörelse får barnet mer tonus i musklerna och spänst i kroppen. Barns koncentrationssvårigheter beror oftast på motoriska brister då det inte finns tillräckligt starka muskler i kroppen.

Undersökningar har även visat att genom rörelse och fysisk aktivitet så ökar barnets koncentrationsförmåga. Ericsson (2003) har utfört ett projekt som heter MUGI där resultaten indikerar att ökad fysisk aktivitet och rörelse har stor betydelse för barnen med svårigheter inom motoriken. Denna ökade aktivitet visar också att detta hjälper även barn med koncentrationssvårigheter. Ericsson (2003) tar även upp att barnens prestationer inom skolan förbättrats genom ökad fysisk aktivitet. Författaren upptäckte ett samband mellan läs- och skrivförmågan och fysisk aktivitet samt motorisk träning. Med hjälp av detta projekt (MUGI) så kan man minska skillnader mellan barn med bra motorik och barn med motoriska svårigheter genom fysisk aktivitet.

Fysisk aktivitet menar Annerstedt et al (2002) hjälper till att göra både kropp och själ redo för arbete. När vi har fått en lagom dos med fysisk aktivitet blir vi bokstavligen mer mottagliga för att arbeta fysiskt och psykiskt. Vidare menar författarna att energin och lusten ökar och vi inspireras till att läsa mer och fortsätta vara aktiva. Annerstedt, Nilsen & Nilsen (1990) konstaterar i *Motorik, lek och lärande* att det inte finns några vetenskapliga belegg för att motorisk träning har direkta samband med den intellektuella förmågan. Däremot finns forskning på att det kan finnas indirekta samband. Vidare menar författarna att en allsidig motorisk träning har stor betydelse för hur barnen uppfattar och upplever sig själva samt att det kan ge positiva effekter på barnets självkänsla och självförtroende. Denna allsidiga träning ger ökade förutsättningar för barnets välmående samt att kunna erövra ny kunskap genom undervisning.

Även Frostig (Forsström 1986) anser i *Barn i rörelse* att motorik och den intellektuella förmågan hänger ihop. Vidare menar författaren att barn ibland kan utföra en rörelse och ofta inte veta vad hon eller han håller på med för att just den rörelsen inte är automatiserad. Koncentrationen går istället åt till att koordinera armar och ben och därför går barnet miste om innehållet. Där måste vi pedagoger hjälpa det enskilda barnet att få tillgång till sina egna

kroppsrörelser samt att kunna uttrycka sig genom dem via kroppsspråket. Författaren nämner också att bristande förmåga att använda sitt eget kroppsspråk kan leda till missförstånd och mobbning. Dessen (1990) beskriver att det barn som har fått en god jagupplevelse då är medvetna om den egna kroppens förmåga vilket skapar en trygghet. Barnet får det också mycket lättare att interagera med andra barn samt att bli accepterad.

Vygotskij har genom sitt sociokulturella perspektiv genomsyrat dagens läroplan som syftar till samlärande i samspel med andra. Björklid & Fischbein (2012) beskriver att Vygotskij hade en dynamisk syn på lärarens roll och för honom var dialog och samspel centrala begrepp i lärandet. Detta samspel gäller inte bara mellan vuxna och barn utan också barn emellan. Han talar även om en proximal utvecklingszon vilket innebär två nivåer, den första nivån anger var barnet befinner sig just nu utvecklingsmässigt. Med detta menas vad barnet redan kan göra självständigt. Den andra nivån innebär att barnet har möjlighet till utveckling utifrån den faktiska nivån inom ett område till en högre utvecklingsnivå. Inom denna utvecklas barnet i samspel med en vuxen genom instruktioner men Björklid & Fischbein (2012) menar att effekten av instruktionen beror på vart barnet är i sin nuvarande utveckling. Den vuxne ska vara ett stöd och hjälpa barnet vid osäkerhet samt nya situationer och genom språket alltid finnas tillhands. Författarna menar att i socialt samspel lär barn och vuxna av varandra genom kommunikation och därmed utvecklas både socialt samt fysiskt.

1.3 Frågeställningar

- 1) Hur arbetar pedagoger med rörelse i förskolan?
- 2) Hur påverkas barnens kognitiva utveckling av rörelse i förskolan?

2 METOD

2.1 Urval

I denna undersökning har 16 pedagoger, både barnskötare och förskollärare, på fyra olika förskolor deltagit. Majoriteten som har svarat är utbildade förskollärare. Förskolorna valdes utifrån en bekvämlighetssynpunkt för att ge mig möjligheten att komma och samla in dessa enkäter personligen. Innan undersökningen påbörjats hade jag redan kännedom om att pedagogerna är vana att ha samarbete med studenter. Antalet pedagoger valdes utifrån hur många avdelningar respektive förskola hade. I detta fall har det blivit fyra enkäter per förskola där en pedagog per avdelning svarade. Pedagogerna har själva fått fördela enkäterna på förskolan då det inte var väsentligt för min undersökning att specifikt selektera någon speciell person.

Då min undersökning endast riktar sig till pedagoger i verksamheten har jag inte behövt lämnat ut ett tillståndspapper till barnens vårdnadshavare. Förskolebarnen har inte på något sätt deltagit i denna undersökning.

2.2 Datainsamlingsmetoder

I denna undersökning används enkäter som metod eftersom jag har önskat en bred men relativt ytlig information på en allmän kunskap kring rörelse. Johansson & Svedner (2010) anser att enkätundersökningar tillhör det svåraste metoderna att utföra. Därför har jag tagit extra hänsyn till dessa vad författarna kallar svagheter och varit noggrann på dessa. Jag har

även utfört en pilotstudie på mina kurskamrater som tyckte den var bra i förhållande till syfte och frågeställning samt godkände för användning. Eliasson (2006) menar att en fördel med enkätundersökningar är att den tillfrågade själv kan välja ett tillfälle då det passar att besvara enkäten. Hon beskriver även en nackdel där oftast den direkta mänskliga kontakten saknas, med det i beaktande har jag valt att personligen lämnade ut och samla in mina enkäter. Sammanfattningsvis anser Eliasson att en kvantitativ metod lämpar sig bäst för att mäta bredden av något, att täcka in flera områden och grupper.

Johansson & Svedner (2010) beskriver att för användning av en kvantitativ metod krävs det att vi forskare är väl insatta i ämnet för att kunna hantera de svar som anges. Jag tyckte att fördelen med en enkät var att jag fick möjligheten att undersöka en bredd av pedagogers arbete med rörelse i förskolan. Enligt Trost (2007) finns det en nackdel med enkätundersökning. Han menar att de som deltar i studien ofta inte vill eller orkar delta men ändå gör det utan större eftertanke på undersökningen. Detta som Trost (2007) beskriver anser jag svårt att bedöma just för att i verksamheten finns inte mycket tid över men samtidigt kan jag tycka att, det inte tar lång tid att besvara en kort enkät. Ejlertsson (2005) benämner bortfall som något regelmässigt, bortfallet varierar mellan olika undersökningar. I min undersökning har det framkommit bortfall där vissa förbättringar kan göras, t.ex. skriva datum när enkäten ska vara färdig, omformuleringar osv. Han menar även att det finns många möjligheter att undvika dessa problem genom att omsorgsfullt lägga ner mycket arbete på utformningen och förbereda på ett så bra sätt som möjligt. Det tar mycket längre tid än vad de flesta tror att konstruera en bra enkät.

2.3 Procedur

Det första jag gjorde var att ta kontakt med de rektorer som ansvarar för respektive förskola för att få klartecken om jag kunde få utföra denna undersökning. Jag skickade ett missivbrev (se bilaga 1) och enkäten (se bilaga 2) via mejl för att få ett godkännande av alla rektorer. Dock var det svårt att komma i kontakt med samtliga rektorer vilket resulterade i att jag kontaktade förskolorna i sig och talade med personal. Det var en förskola som jag mejlade både missivbrev och enkät för att underlätta för personalen, dock åkte jag till förskolan för insamling samt att presentera mig personligen. Det övriga förskolorna som var inblandade åkte jag dit själv, både vid utlämning samt inhämtning, detta för att kunna tacka samt besvara synpunkter och frågor på enkäterna. För validitetens skull har jag vid sidan av dessa enkäter talat allmänt med samtliga pedagoger kring frågorna och ämnet för att få en vidgad förståelse samt en bekräftelse av deras enkätsvar.

Johansson & Svedner (2010) talar om de forskningsetiska principer som måste tas hänsyn till vid en undersökning. Dessa handlar bl.a. om att visa respekt och hänsyn till deltagarna samt att de ska vara medvetna om syftet och inte bli förda bakom ljuset. Enligt författarna leder dessa till ökad motivation hos deltagarna och trygghet i att svaren är anonyma. När jag skickade/ lämnade ut min enkät så följde ett missivbrev (se bilaga 1) där jag presenterade mig och beskrev syftet med undersökningen. Vidare stod det att deltagandet var frivilligt och kan närsomhelst avbrytas utan påföljd samt en försäkran om att varken förskolan eller pedagogerna kommer att nämnas vid namn i den slutgiltiga rapporten. Jag beskrev även att jag personligen kommer att lämna ut och samla in enkäterna och vore tacksam för svar omgående. Avslutningsvis lämnade jag mina personuppgifter om det skulle uppstå funderingar eller frågor.

I en enkätundersökning är det vanligt enligt Johansson & Svedner (2010) att man får vänta på svaren och ibland kan man bli tvungen att påminna eller åka runt och hämta in enkätsvaren. Det kändes lite tråkigt att jag var tvungen att åka runt och påminna vissa förskolor samt att pedagogerna inte verkade ta min undersökning på allvar. Det tog lång tid innan jag fick tillbaka enkäterna och jag kände att jag inte kunde komma vidare i mitt arbete. Eftersom det tog lång tid att få tillbaka dessa samt några påminnelser så uteblev vissa enkäter och några blev fåordigt besvarade. Anledningen till att vissa enkäter uteblev kan nog vara tidsbristen, då pedagogerna inte hade hunnit besvara enkäten har jag vid två tillfällen samtalat med pedagoger och samtidigt fyllt i enkäten. Detta för att få in svar samt att hjälpa mig själv i mitt arbete.

När jag konstruerade denna enkät utgick jag ifrån det råd som Johansson & Svedner (2010) ger. De anser att man ska göra enkäten kort, inte längre än tre sidor. Min enkät är två och en halv sida lång vilket underlättade för deltagaren då innehållet är kort och konsist. Vidare förklarar författarna att en enkät består av vanligtvis två delar, en där man ställer frågor om kön, ålder, erfarenhet osv. samt en del med frågor om de områden man vill undersöka. Vid konstruktion av enkäten så har jag inte frågat efter ålder, kön och erfarenhet, därför att jag ansåg att det inte var väsentligt för undersökningen samt att jag sökte en bred information om ett allmänt ämne. Enkäten bestod av åtta frågor, varav fyra var kryssfrågor (JA/NEJ) och resten var öppna frågor. Detta för att dels ge mig ett statistiskt underlag samt en mer sammanfattande text.

2.4 Analysmetoder

När jag bearbetade mina enkätsvar gjorde jag det för hand vilket fungerade bra då jag lättare kunnat se de olika svaren. Jag har sammanställt fråga för fråga och har delat in dessa i mina underrubriker som baserats på mina frågeställningar. Jag har valt att tolka de svarsfrågor där respondenterna fick svara fritt och utifrån deras svar har jag gjort en sammanställning. Då enkäten även innehöll kryssfrågor har jag med hjälp av programmet Excel gjort olika diagram för att tydligt belysa resultaten.

3 RESULTAT

3.1 Hur arbetar pedagogerna med rörelse i förskolan?

En förskola hade en dag i veckan där det skedde olika organiserade rörelseaktiviteter. Inför bl.a. en gymnastiklektion så byter både pedagogerna och barnen om i omklädningsrum, precis som gymnastiken i skolan. De andra förskolorna trodde mer på att ta vara på barnens spontana infall till rörelse och arbetar utifrån det. Om ett barn gick balansgång så tog pedagogerna vara på det och frågade om andra barn också ville vara med.

Dock hade alla förskolor en aktivitet gemensamt där pedagogerna integrerade ”miniröris” i verksamheten, vare sig om den var organiserad eller spontan. Sedan hade alla förskolor ytterligare något gemensamt där de alla försökte vara ute i skogen så mycket som möjligt, beroende på vilket väder det var ute. Samtliga pedagoger nämnde också att de arbetade med motorikbanor för att ge barnen träning om det behövs.

Som tidigare sagt var det en förskola som hade en dag i veckan med organiserad rörelseaktivitet och målsättningen fanns också hos de övriga förskolorna att införa även detta. En mer sammanfattande tabell över pedagogernas svar på de olika förskolorna finns på sid. 10, se tabell 1.

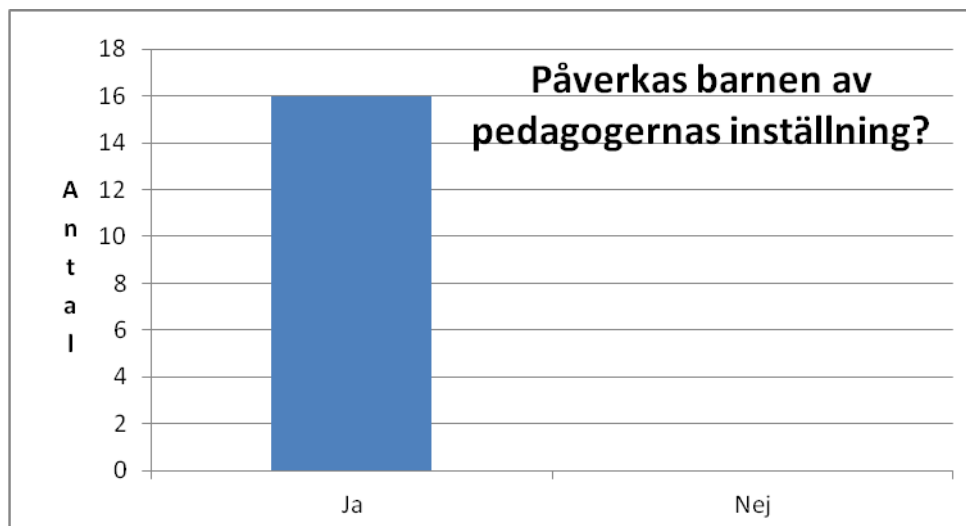
3.1.1 Pedagogernas inställning till rörelse

Alla förskolor har arbetet med rörelse gemensamt men på olika sätt. En av frågorna som pedagogerna fick svara på var hur deras egen inställning till rörelse såg ut (se bilaga 2). Vid förskola 1 var alla pedagoger överens om att rörelse är roligt och genom rörelse kan man motivera barnen till både motorisk träning samt välmående. All rörelse/fysisk aktivitet är bra samt att leka fram rörelse är viktigt för att barnen ska få en positiv erfarenhet. När man rör på sig påverkas man både fysisk och psykiskt. Inställningen är klart positiv och alla behöver röra på sig, både planerade och fria aktiviteter.

Förskola 2 vill säga att rörelse är viktigt och är en självklar del i barnens vardag samt att man kan arbeta ganska brett med rörelse. En av pedagogerna här var en friskis och svettis ledare och var också hälsoansvarig på förskolan. Det är genom rörelse barnen tillägnar sig nya kunskaper och erfarenheter.

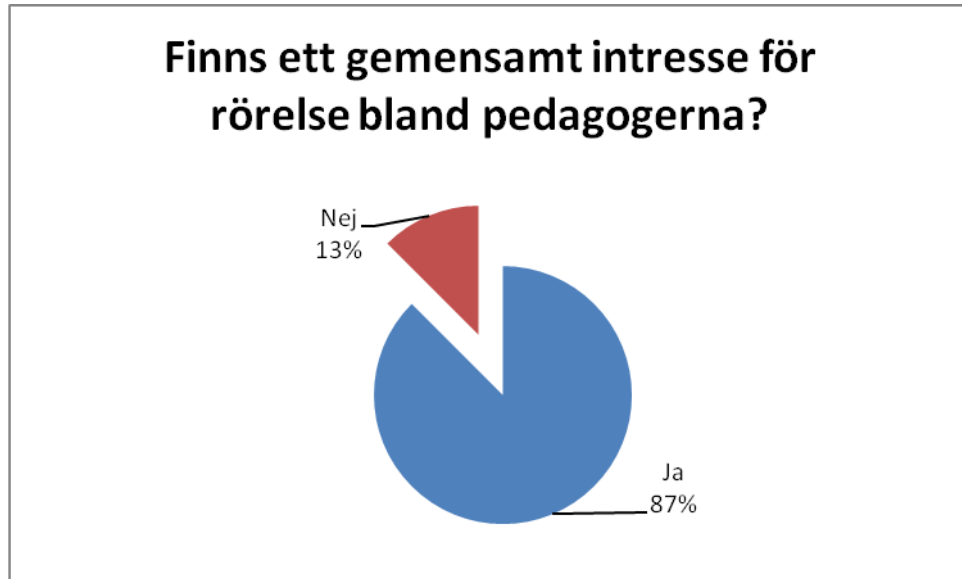
Vid förskola 3 ansåg pedagogerna att rörelse är en viktig del för både den motoriska utvecklingen och koncentrationsförmågan. Rörelse är viktigt för alla, inte bara ur hälsosynpunkt utan även för inläringen. Med hjälp av rörelse ökar inläringen och blir därmed lättare att befästa kunskaper och rörelseerfarenheter.

Vid förskola 4 hade alla pedagoger samma inställning där rörelse är roligt och något som alla kan utföra. För egen räkning så ansåg pedagogerna att rörelse är en viktig del i deras livsstilar där både hälsa och utveckling stimuleras. Då pedagogernas inställning var positiv så trodde de att barnen påverkas genom att vi skapar erfarenheter för barnen. Rörelse är ett roligt och effektivt sätt att hjälpa barn med t.ex. motoriska svårigheter.

Figur 1 visar pedagogernas svar på enkätfråga nr 8.

Diagrammet ovan visar hur pedagogerna är överens om hur deras förhållande till rörelse kan påverka barnen. Valde man ja på denna fråga fanns inget alternativ att utveckla svaret men det var ett antal pedagoger som skrev i marginalen att rörelse ger glädje och motivation. Att man själv är intresserad har framkommit som en självklarhet i barnens egen inställning till rörelse.

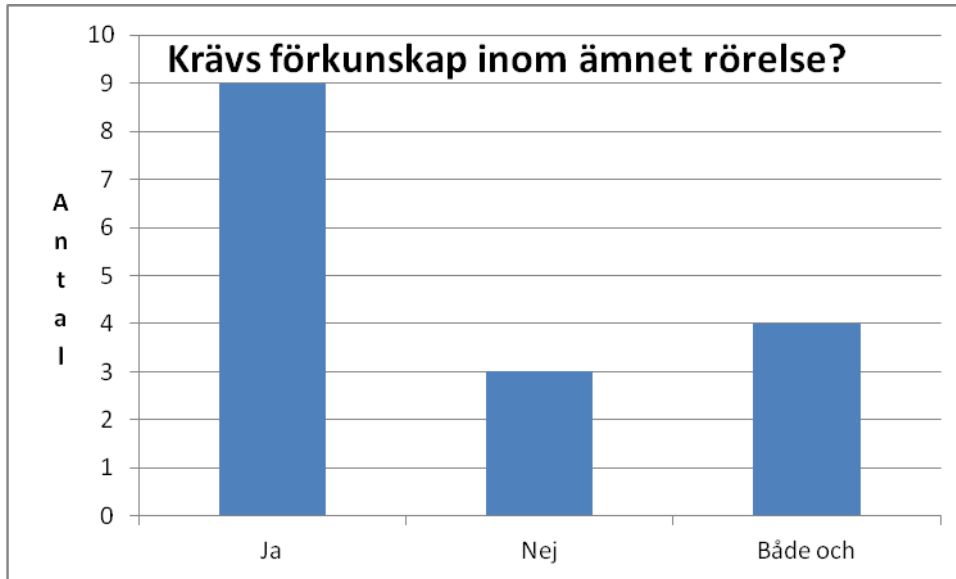

Figur 2: Diagrammet behandlar enkätfrågan nr. 4. Av 16 pedagoger var det två som svarade Nej och resten, dvs. 14 pedagoger, svarade Ja.

De pedagoger som svarade nej på denna fråga gav förklaringen att de på respektive förskola tycker att rörelse är viktigt men barnen får mycket rörelselekar som det är. Den andra förskolan talar om att pedagogerna är bra på respektive område. Det finns saker man ibland tycker mindre/mer om och då gäller det att ta vara på dem.

Tabell 1 visar en sammanfattning av pedagogernas svar.

	Hur arbetar ni med rörelse i förskolan?	Finns det någon organiserad rörelseaktivitet i dagsläget?	Finns det målsättning att införa organiserad rörelse?
<u>Förskola 1</u>	För de yngre barnen – Mini-röris, motorikbana. Motion i skog och mark, rörelselekar. För de äldre barnen – Skridskor, gympa i sal, röris - ute/inne. Ute varje dag med alla barnen. Promenader.	Ja, en dag i veckan. Det ingår i veckans schema både spontant och planerat. Det finns alltid något planerat under årets olika säsonger.	Målsättningen finns att fortsätta som vi gör i dagsläget.
<u>Förskola 2</u>	Utomhus – terränger ger utmaningar, skog och mark, pulka. För de yngre barnen – Mini-röris ² , olika teman där rörelse ingår. För de äldre barnen – Kroppskontrollöv., musik och dans, lekhall och rörelselekar.	Detta varierar från termin till termin och gruppens tema. Har haft organiserad rörelse över terminer ibland och ibland mer spontant. Sporadiskt organiseras lekar, hinderbanor och röris men inte regelbundet.	Det är inplanerat att börja med rytmik/gympa en dag i veckan. Målsättning finns men tron på att ta vara på det spontana överväger.
<u>Förskola 3</u>	För de äldre barnen – Rörelse i vardagen genom sånglekar, motorikträning genom skridsko- och skidåkning, skogsutflykter. Ute på gården.	Gruppstärkande övningar. Rörelselekar. Verksamheten planeras så rörelse integreras med övriga vardagen.	Ja, ha mer planerad aktivitet, rörelse i form av lekar och rörelseband. Dock för att kunna införa detta i verksamheten måste det finnas tydligt syfte och mål.
<u>Förskola 4</u>	Utomhusaktiviteter, promenader i skog. Rörelse i vardagen genom lekar, hinderbanor osv. Temaarbeten samt rörelse genom dans.	Vi planerar varje morgon vad vi ska göra under dagen. Mer spontant än organiserat. Beroende på vilket tema som har valts, men alltid någon form av rörelse finns med.	Enligt LpFö98 rev.2010 ska vi främja rörelse och det är något som vi vill arbeta mer med. Målet är att införa en dag där barnen får utöva aktiviteter.

Figur 3: Diagrammet behandlar enkätfrågan nr. 5. Diagrammet ovan behandlar pedagogernas egen uppfattning kring om det behövs förkunskap för att arbeta med rörelse i förskolan.

Förskola 1 menade att man blir duktigare på det man vill förmedla vidare om man vet varför man gör vissa övningar och hur man ska utföra dem. Att ha kunskap om hur man anpassar rörelse efter barn med särskilda behov är nödvändigt samt bra att vara medveten om. En pedagog svarade nej på frågan där hon anser att rörelse är roligt och lätt att utföra.

Förskola 2: Det är alltid bra att veta om man behöver göra något samt varför. Det underlättar att ha flera redskap att använda sig av som pedagog. Förkunskaper är alltid bra samt att veta vad som behövs göras när något barn behöver extra träning.

Förskola 3: Förkunskaper hjälper alltid att ha när du planerar en aktivitet. En pedagog talar om allmänt spring och dansande till rörelseband räknas som fri lek och dessa saknar tydligt syfte och mål. Här fanns en pedagog som svarade nej på frågan och motiverar det som att rörelse är något som alla kan utföra samt att det inte behövs någon särskild förkunskap.

Förskola 4: Det är bra om man är medveten om vad som krävs då ett barn behöver träning samt att röra på sig. Det kan alla på något sätt. Du måste veta varför du gör vissa aktiviteter och hur det påverkar barnen. Alltid bra att ha ett tydligt syfte och mål med vad du gör och med hjälp att förkunskap kan du lättare planera. Även här svarade en pedagog nej på frågan som menade att alla kan utföra rörelse.

3.2 Hur påverkas barnens kognitiva utveckling av rörelse i förskolan?

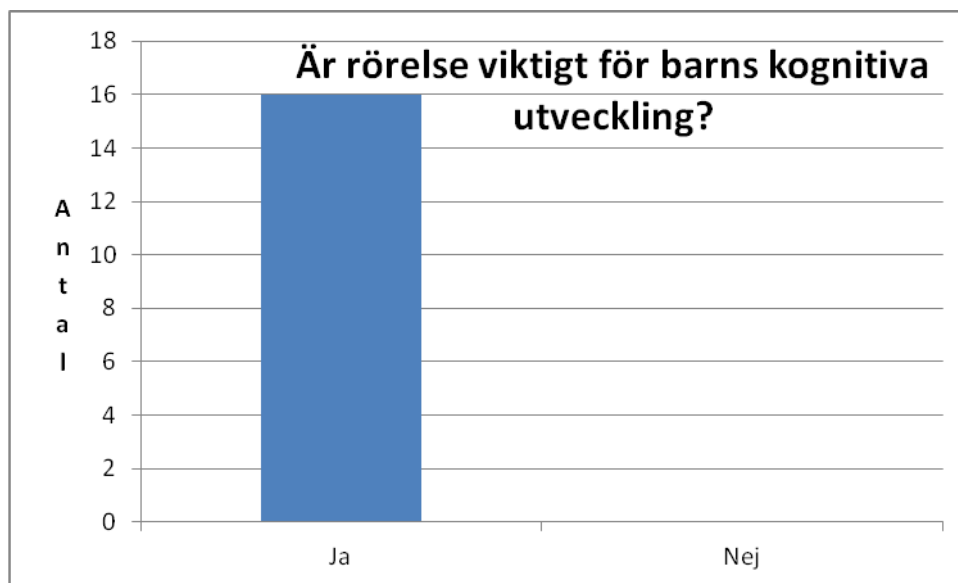
I detta avsnitt har pedagogerna fått svara på enkätfrågan; Anser du att rörelse är något viktigt för barnets kognitiva utveckling, t.ex. koncentrationsförmåga?

Förskola 1: Ja, det finns vetenskapligt bevisat att koncentrationen påverkas positivt av rörelse. Barnen blir lugnare och mer mottagliga. Man kan träna de olika hjärnhalvorna så att man t.ex. kan göra matte arbete samtidigt som något annat sker i rummet. Barnen har lättare att koncentrera sig om de också får möjlighet till rörelse samt att barnen blir friskare.

Förskola 2: De kände väl till att rörelseaktivitet främjar både inlärning och koncentration. Pedagogerna ansåg att rörelse och kognitiv utveckling går hand i hand. Barn utvecklas genom rörelse, både fysiskt och psykiskt. Vissa har lättare att koncentrera sig under rörelse, man kan med hjälp av rörelse ”komma åt” andra utvecklingsområden såsom samarbete, känslor osv. Alla barns funktioner utvecklas av olika rörelseaktiviteter. Vid rörelse har du lättare att fokusera. Det är bara att återgå till sig själv och se vad/hur rörelse hjälper dig och din fokus.

Förskola 3: Absolut, om den genomförs med ett syfte. Ex. vad ska tränas? Vad ska utvecklas? En pedagog talar om hur vi utför rörelseaktiviteter samt att låta barn köra efter ett band kan störa och försvåra barnens koncentrationsförmåga istället för att hjälpa. Alla barn har olika sätt att lära in och behöver pröva sig fram för att hitta det som passar dem bäst. Rörelse kan vara ett sätt för inlärning.

Förskola 4: Det är bara att återgå till själv, när du har suttit stilla länge vill du röra på dig för att kunna fokusera bättre. Barnens självkänsla utvecklas och självförtroendet ökar. Rörelse hjälper definitivt barnets kognitiva utveckling och det visar även forskning. Rörelse stimulerar olika områden däribland barnets koncentrationsförmåga. Genom rörelse skapas erfarenheter som gagnar den kognitiva utvecklingen.

Figur 4: Diagrammet behandlar enkätfråga nr. 6. På denna fråga var alla pedagoger överens.

4 DISKUSSION

4.1 Sammanfattning

Resultaten visar att pedagogerna är ytterst medvetna om rörelsens betydelse för både utveckling och inläring. Något som har tydliggjorts i detta arbete är att barn med koncentrationssvårigheter ofta inte har utvecklat tillräckligt starka muskler i kroppen vilket gör det svårt att både sitta stilla samt att koncentrera sig. Det är vetenskapligt bevisat att rörelse är bra för barns kognitiva utveckling och kroppens muskler där spänst och tonus är viktiga för att hålla upp kroppen. Genom förkunskap talade pedagogerna om att man lättare kan planera samt ha en tillit till sig själv och barnet där man är medveten om barns utveckling.

Då alla pedagoger var överens om att barnen påverkas av pedagogernas inställning blev det bekräftat vilken stor del vi pedagoger har i barnens liv, inom alla områden. Genom rörelse sprids motivation och glädje vilket skapar tillfällen för utveckling, både fysiskt och psykiskt. Tanken som uppstod hos mig var hur pedagogerna arbetar kring rörelse om intresset är uppdelat. Om en pedagog vars intresse är högt för rörelse, hur blir det då när den pedagogen är sjuk/frånvarande? Blir det kvalitativ rörelse i verksamheten då eller blir det mer spontan rörelse som spring utomhus/inomhus? Detta är något som kunde vara objekt för vidare arbeten och undersökningar.

Rörelse och dess betydelse för utvecklingen och inläringen kommer alltid att vara ett aktuellt ämne inom förskola och skola där barnen spenderar mycket tid samt blir mer och mer stillasittande. Detta examensarbete är mer som en bekräftelse av att rörelse är bra för kropp och själ samt att det gynnar barnen både utvecklingsmässigt och hälsomässigt.

4.2 Tillförlitlighet

Ursprungligen var det tänkt att fem förskolor skulle delta men under tidens gång var det en förskola som inte hade besvarat mina enkäter vilket jag fick räkna som bortfall. Med detta bortfall på fyra enkäter av 20, så kan det ha påverkat resultatet i sig men eftersom jag ville komma åt en allmän kunskap så tror jag inte att bortfallet har gjort någon skillnad. Resultatet i mitt fall har gett en sann bild av vad jag ville få ut av undersökningen och det valda ämnet är något som alla förskolor ska integrera i verksamheten samt arbeta med.

Alla enkäter har samlats in på samma sätt då jag själv åkte runt för att samla in dessa men de har besvarats på olika sätt. Då tidsperioden för enkäterna var begränsad var det två pedagoger som inte hade hunnit besvara enkäten, då valde jag att under samtal med dessa fylla i vad de skulle ha svarat på frågorna. Pedagogerna har i detta fall fått sett vad jag har skrivit samt godkänt att deras svar är realistiska. Frågorna i enkäten täcker de aspekter av frågeställningarna och jag har fått de svar som jag har väntat mig. Dock skulle vissa frågor kunna ändrats och bli mer utvecklande beroende på hur mycket material man vill ha. Det kommer alltid att finnas delar som kan förbättras och till nästa gång skulle jag arbeta mer med enkäten när det gäller formuleringar samt tänka mer kring vad för slags svar jag vill ha.

Nu i efterhand så tror jag att det hade varit bättre om jag istället valt att utföra intervjuer då det tog för lång tid att få in svaren på enkäterna samt att analysera dem. Det var också svårt att veta när förskolorna hade fyllt i enkäterna då jag inte hade satt något slutdatum då dem skulle vara besvarade. Med intervjuer hade jag snabbare fått in konkret material att analysera och hade snabbare kommit igång med arbetet.

4.3 Litteratordiskussion kring resultat

Min undersökning har gett resultat som besvarar mina frågeställningar och som är i linje med tidigare studier. Ericsson (2003) tar upp i sitt projekt, MUGI, att barnens koncentrationsförmåga förbättras genom fysisk aktivitet och rörelse. Barnen som deltagit i denna studie har under tre års tid fått måttliga mängder av fysisk aktivitet vilket har lett till både förbättringar för dem barnen med motoriska svårigheter samt dem med koncentrationssvårigheter. Hon hävdar också att med hjälp av detta projekt så kan man genom fysisk aktivitet minska skillnader mellan de barnen med bra motorik och de barnen med motoriska svårigheter. Mina erfarenheter av rörelse och fysisk aktivitet säger att det kognitiva tänkandet mår bättre av att röra sig samt att uppleva erfarenheter som kan hjälpa och förbättra bl.a. din självkänsla. Av de 16 pedagoger som har deltagit i min studie har alla varit eniga om rörelsens betydelse för barns kognitiva utveckling (se figur 4). Grindberg & Jagtöien (2000) talar om hur barnets jagutveckling delvis utvecklas genom rörelse. De menar vidare att barnet lättare kan hitta sin roll i omgivningen genom att vara aktiv och att vara nyfiken på sin närmiljö. Jag tolkar tidigare författare som att du med hjälp av din omgivning kan bedöma hur mycket och vad jag kan göra i förhållande till det utrymmet som finns. Barn som är motoriskt osäkra behöver få vara mer aktiva och behöver få mer stöd vilket alla pedagoger i denna undersökning också har svarat.

Mina resultat visar att pedagogerna på respektive förskola är medvetna om att rörelse främjar utveckling och lärande. De nämner i sina svar att det finns vetenskapligt bevisat att den kognitiva utvecklingen gynnas av rörelse samt att de vill integrera mer rörelse i verksamheten på grund av det. Något som samtliga pedagoger har svarat är att rörelse och kognitiv utveckling går hand i hand. Dock menar Annerstedt et al (1990)¹ att det inte finns vetenskapligt belagt att motorisk träning har direkta samband med den intellektuella förmågan. Däremot finns indirekta samband där författarna talar om att en allsidig motorisk träning har stor betydelse för barnets självuppfattning samt att det kan ge positiva effekter på dess självkänsla och självförtroende. Författarna beskriver den intellektuella förmågan som självkänsla och självförtroende, men jag tolkar det mer som inlärningsförmåga, vilket pedagogerna i min undersökning också gjort. De talar om hur rörelse påverkar barnens inlärningsförmåga samt simultankapacitet. Med simultankapacitet menar en av pedagogerna att barn kan lära sig att utföra t.ex. matematik samtidigt som något annat händer i rummet.

Huitfeldt et al (2007) menar att organiserad rörelse påverkar spontan rörelse vilket också är min uppfattning. Med organiserad rörelse tänker jag att det handlar om att ge barnet olika erfarenheter samt en referensram vilket behövs för att kunna vara spontan. En pedagog nämnde vid samtal med mig den proximala utvecklingszonen där barnet själv får uppleva erfarenheter med stöd av en vuxen. Hon beskrev en situation där en pojke avvaktade och observerade vid en aktivitet. Under tiden pojken observerade talade hon om för honom att hon fanns där utifall han skulle behöva stöd. Björklid & Fischbein (2012) beskriver Vygotskijs teorier kring den proximala utvecklingszonen samt samspelet mellan barn och vuxen. Som pedagog är det viktigt att vara lyhörd på barnets signaler samt att ha en tilltro till det kompetenta barnet kan enligt min mening vara avgörande för barnets självkänsla. När observationen av de andra barnen pågått under en stund provade pojken till slut på aktiviteten och lyckades. Av egen erfarenhet går det inte att klara av en aktivitet för första gången utan att observera och tillsammans med andra skapa motivation att slutföra aktiviteten. I detta fall kunde pedagogen lita på sin kunskap kring barn och deras utveckling då hon lät pojken själv få prova aktiviteten i sin takt. Med förkunskap menar Grindberg & Jagtöien (2000) att man

¹ Motorik, lek och lärande (1990)

förmedlar en trygghet både i arbetet som pedagog och för barnet. Barn och vuxna lär av varandra och att som vuxen finnas där för barnet vid sidan av skapar möjlighet för utveckling samt inläring. Majoriteten av pedagogerna i undersökningen anser att förkunskap krävs i arbetet med rörelse där det är viktigt att veta vad man gör och varför samt att kunna ge barnet ett mer medvetet stöd (se figur 3). Jag anser att med förkunskap skapar du en trygghet i vetskapen om att barn utvecklas i olika takt samt att alla behöver olika mycket tid och stöd.

Kadesjö (1992) beskriver barn med koncentrationssvårigheter där det inte sällan är problem med bl.a. motoriken. Han menar att det finns ett samband mellan bristande motorik och koncentrationssvårigheter där hjärnans funktion och utveckling spelar roll. Vidare menar Kadesjö (1992) att barn som har svårt att sitta stilla kan förklaras genom att barnets muskler i ryggen, som ska hålla upp kroppen, tröttnas successivt ut och barnet får allt svårare att sitta upprätt. Efter stund så måste barnet få reaktivera sina muskler genom att springa runt eller gå på toaletten osv. Samtliga pedagoger i undersökningen talade om att rörelse gör barnen lugna samt mer mottagliga för inläring och att barnen har lättare att koncentrera sig om de också får röra på sig. Kadesjö (1992) menar vidare att pedagoger beskriver allt oftare en grupp barn som är oroliga samt har svårigheter att koncentrera sig. Det blir lätt att dessa barn skapar bekymmer i sin omgivning samt att de lätt blir utnämnda syndabockar. Vad beror dessa problem på samt hur och vad ska vi göra åt dem? Vid egen erfarenhet så har jag hört pedagoger som benämner koncentrationssvårigheter som något som tillhör barnets personlighet vilket enligt min mening inte stämmer. Jag har hört så många ”ja, han är som han är” eller ”han har alltid varit såhär”. Istället för att ta reda på vad som kan ligga till grund för problemet så konstaterar man bara att barnet är ”som det är”. När Kadesjö (1992) ger denna förklaring där det står svart på vitt att barnets muskler inte är fullt utvecklade och genom rörelse får barnet mer tonus samt spänst i kroppen, då vet man grunden till problemet. En pedagog beskrev rörelse som ett hjälpmedel för att ”komma åt” andra utvecklingsområden. Med detta i tanken kan man se bortom barnet i sig och istället titta på vad som orsakar problemet samt att sätta in åtgärder på ett effektivare sätt. Återigen är det bara att återgå till sig själv där du faktiskt blir trött i ryggen av att sitta stilla för länge. Och det är detsamma med barn! Det handlar om att ha kunskap kring barns utveckling och att man kan lita på sig själv och sin intuition. Det är viktigt att veta varför barn ibland har svårt att sitta stilla och inte dömer barnet som vare sig ointelligent eller provocerande.

Alla pedagoger var överens att barnen påverkas av pedagogernas inställning till rörelse (se figur 1). Men enligt min mening handlar det också om hemmiljön och barnets föräldrar. Dessen (1990) talar också om föräldrarnas egen inställning och om hur det påverkar även barnen, om intresset inte finns i familjen kan barnet bli lidande i sin utveckling. Detta gör vårt uppdrag som pedagoger ännu viktigare då barnet måste få komplement i förskolan. I min barndom har jag genom mina föräldrar fått prova på olika aktiviteter. Det är viktigt att barn får erfarenhet av varierande aktiviteter för att ge dem en positiv inställning till rörelse. Självkänslan är kopplad till rörelse, och att ha föräldrarna som stöd har gjort mig trygg i mig själv, då rörelse är en stor del i mitt liv och välbefinnande. På en av förskolorna var det en pedagog som hade ansvar för hälsofrågorna, dessutom var hon en friskis och svettis ledare. Eftersom hon tyckte detta var roligt kunde hon lättare förmedla rörelseglädje. Jag anser att detta spelar en stor roll för barnens inställning då barnen ofta tycker det är roligt om man själv är involverad och på ett ärligt sätt tycker det är roligt. Detta stärktes genom pedagogernas svar i enkäten hur rörelse förmedlar glädje samt hur det skapar motivation och samspel med andra, både barn och vuxna.

I undersökningen kom det fram att ett flertal pedagoger var överens om att det fanns ett gemensamt intresse bland pedagogerna på förskolan, dock fanns det två pedagoger som svarade att det inte fanns ett gemensamt intresse (se figur 2). De menade att alla är bra på olika områden samt att man tycker mer/mindre om att göra vissa aktiviteter. Något som jag har funderat på är; hur blir det när t.ex. en pedagog där intresset för rörelse finns är sjuk eller frånvarande? Ellneby (2007) beskriver att pedagoger många gånger tvivlar på oss själva i rädsla för att bli nekad av sina kolleger. Kan det vara så i detta fall med dessa pedagoger eller är det så enkelt som de har svarat, nej. Hon menar också att vi pedagoger har en viktig roll där vi ska förse barnen med möjligheter till rörelse samt att vi inser rörelsens betydelse för inläringen. Jag förstår att man ska ta vara på varandras olikheter och man är bra på sitt sätt men blir det någon rörelse för barnen när denna är sjuk/frånvarande? Blir det någon kvalitativ aktivitet dagligen eller blir det mer alldaglig rörelse som spring ute/inne? Detta är något som man skulle kunna titta på i verksamheten samt hur olika pedagoger arbetar och är det någon skillnad pedagogerna emellan? Har man själv inte intresset så ska barnet inte bli lidande för det, där tycker jag att man ska kunna vara så professionell att lägga sina privata intressen/värderingar åt sidan och ge barnen vad de behöver. Speciellt om intresset inte finns hos barnets föräldrar i hemmet är det ännu viktigare att ge barnet ett komplement.

Slutligen vill jag understryka att barn behöver röra på sig för att kunna utvecklas fysiskt och psykiskt. Med hjälp av rörelse stimuleras barnets kognitiva förmåga samt kroppens muskler som bidrar till ökad koncentrationsförmåga.

4.4 Förslag till fortsatt forskning/praktisk tillämpning

Inför detta examensarbete var första tanken att göra observationer där jag ville hur barnen använder sig av rörelse, samt att under en längre period se med egna ögon om t.ex. barns koncentrationsförmåga förbättras genom kontinuerliga rörelseaktiviteter. Dessa observationer kan t.ex. användas till löpande protokoll och olika tabeller för att ytterligare synliggöra materialet. Men pga. den tidsperiod vi hade till förfogande gick jag miste om att göra det som jag ville och fick istället utföra en enkätundersökning. Med enkäterna har jag fått fram mitt resultat samt budskap men med intervjuer skulle jag få ett djupare material som jag sedan skulle kunna utveckla mer.

Ett förslag till fortsatt forskning kring detta arbete kan vara att genomföra intervjuer med både barn och pedagoger, där man talar om både rörelse i allmänhet samt kan ställa djupgående frågor kring rörelsens betydelse. Jag skulle vilja ta vara på barnens åsikter och funderingar kring hur de uppfattar rörelse samt om de tycker om att röra på sig genom övningar och aktiviteter.

REFERENSER

Annerstedt, C., Nilsen, A. & Nilsen, T. (1990). Motorisk utveckling och inläring ur pedagogiskt perspektiv. I: Annerstedt, C. (red.). *Undervisa i idrott. Idrottsämnets didaktik*. Lund: Studentlitteratur

Annerstedt, C., Hansen, K. & Jagtöien, G-L. (2002). *Motorik, lek och lärande* Göteborg: Multicare AB

Björklid, P. & Fischbein, S. (1996, 2012). *Det pedagogiska samspelet* Lund: Studentlitteratur

Dessen, G. (1990). *Barn och rörelse*. Stockholm: HLS förlag

Eliasson, A. (2006). *Kvantitativ metod från början* Lund: Studentlitteratur

Ejlertsson, G. (2005). *Enkäten i praktiken – en handbok i enkätmetodik* Lund: Studentlitteratur

Ellneby, Y. (2007). *Barns rätt att utvecklas* Stockholm: Utbildningsradion

Ericsson, I. (2003). *Motorik, koncentrationsförmåga och skolprestationer – en interventionsstudie i skolår 1-3*. Doktorsavhandling, Malmö Högskola. (Akademisk avdelning). Nedladdningsdatum 2012-01-17

Ericsson, I. (2005). *Rör dig – lär dig. Motorik och inläring*. Stockholm: SISU idrottsböcker

Forsström, A. (1986) *Perception och motorik – teoribakgrund och pedagogiska aspekter*. Statens Institut för Läkemiddelsinformation. Örebro.

Grindberg, T. & Langlo Jagtöien, G. (2000). *Barn i rörelse* Lund: Studentlitteratur

Huitfeldt, Å., Bergström, M., Tärnklev, C., Huitfeldt, S. & Ågren, Å. (2007). *Rörelse och idrott* Stockholm: Liber

Johansson, B. och Svedner, P-O. (2010). *Examensarbetet i lärarutbildningen*. Kunskapsföretaget i Uppsala AB.

Kadesjö, B. (1992). *Barn med koncentrationssvårigheter* Almqvist & Wicksell

Mellberg, B-M. (1993). *Rörelselek: en metod att stimulera barns utveckling*. Stockholm: Liber

Skolverket (2006). *Läroplan för förskolan, Reviderad 2010* Stockholm: Fritzes

Trost, J. (2007). *Enkätboken* Lund: Studentlitteratur

BILAGOR

Bilaga 1. Missivbrev

Hej!

Jag heter Tina Lindberg och studerar sista terminen på förskolläraryrket på Högskolan i Gävle. Detta innebär att jag ska skriva mitt examensarbete och arbetet kommer att grundas på en liten enkätundersökning. Undersökningen handlar om pedagogers uppfattningar i arbetet med rörelse samt hur de arbetar med ämnet på förskolan.

Jag skulle vara tacksam om jag fick komma till er förskola och utföra denna enkätundersökning. Sammanlagt kommer jag att lämna ut 20 st. enkäter på 4 förskolor vilket innebär att er förskola kommer att bidra med 5 st. enkäter (pedagoger).

Även om ni vill delta eller stå över, kontakta gärna mig snarast på nedanstående telefonnummer eller mejladress för att jag ska kunna utföra mitt arbete. Jag kommer att dela ut enkäterna och svaren är jag tacksam om jag kan få så fort som möjligt. Svaren kommer jag personligen att komma och samla in.

Er förskola och dessa pedagoger kommer att vara anonyma i undersökningen och i den slutgiltiga rapporten.

Om det uppstår några frågor eller funderingar så är ni välkomna att kontakta mig på

Mobil: xxxxxxxxxxxx eller mejla till xxxxxxxx

Bilaga 2. Enkät

Enkätundersökning ”Pedagogers uppfattningar i arbetet med rörelse”

1. Hur arbetar ni i dagsläget med rörelse på avdelningen/ förskolan?
2. Finns det någon organiserad rörelseaktivitet på avdelningen/förskolan? Om JA – utveckla
3. Om NEJ – Finns målsättningen för att införa organiserad rörelse i verksamheten?
4. Finns det ett gemensamt intresse för rörelse bland pedagogerna?

Ja

Nej

Om NEJ – utveckla

5. Anser du att det är nödvändigt att ha förkunskaper inom ämnet rörelse?

Ja

Nej

Om JA - utveckla

6. Anser du att rörelse är något viktigt för barnets kognitiva utveckling, t.ex. koncentrationsförmåga?

Ja

Nej

Om JA/NEJ – utveckla

7. Hur är din egen inställning till rörelse?

8. Tror du barnen påverkas av pedagogernas inställning till rörelse?

Ja

Nej

Om NEJ - utveckla

Jag skulle vara tacksam om ni kunde svara så fort som möjligt, detta för att underlätta min sammanställning av denna undersökning.

Är det några frågor är ni välkomna att kontakta mig på xxxxxxxx el. xxxxxxxxxxxx

Tack så mycket för att ni har gjort denna undersökning möjlig för mig! / Tina Lindberg